

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 119/03-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. júna 2003 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. J. F., bytom K., zastúpeného advokátom JUDr. O. Š., so sídlom Advokátska kancelária, B., vo veci porušenia jeho základného práva vlastníť majetok a porušenia ústavných podmienok jeho vyvlastnenia podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, porušenia základného práva podnikat' upraveného v čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a porušenia ľudského práva vlastníť majetok upraveného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v nadväznosti na porušenie čl. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 10 Co 1/03-57 z 19. marca 2003 a rozsudkom Okresného súdu Bratislava V č. k. 8 C 209/01-40 z 30. októbra 2002, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. J. F., ktorou namieta porušenie svojich základných práv upravených v čl. 20 ods. 1 a 4 a v čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva upraveného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v nadväznosti na porušenie čl. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 Listiny základných práv a slobôd

a) rozsudkom Okresného súdu Bratislava V č. k. 8 C 209/01 - 40 z 30. októbra 2002, o d m i e t a pre nedostatok svojej právomoci;

b) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 10 Co 1/03 - 57 z 19. marca 2003, o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 9. júna 2003 doručené podanie MUDr. J. F., bytom K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. O. Š. so sídlom Advokátska kancelária, B.. Z obsahu podania vyplýva, že ide o sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva vlastniť majetok a porušenie ústavných podmienok jeho vyvlastnenia podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, porušenie základného práva podnikat' upraveného v čl. 35 ods. 1 ústavy a porušenie ľudského práva vlastniť majetok upraveného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dodatkový protokol“) v nadväznosti na porušenie čl. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 11 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „Listina“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 10 Co 1/03-57 z 19. marca 2003, ktorý bol sťažovateľovi doručený 14. apríla 2003, keď nadobudol aj právoplatnosť, a rozsudkom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 C 209/01-40 z 30. októbra 2002.

Označeným rozsudkom okresný súd zamietol žalobu sťažovateľa proti odporcovi Všeobecnej zdravotnej poisťovni, so sídlom Mamateyova 17, Bratislava, o zaplatenie 466.418,57 Sk s príslušenstvom a krajský súd označeným rozsudkom tento rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Sťažovateľ svoju žalobu podanú okresnému súdu zdôvodňoval tým, že v rokoch 1998 a 1999 poskytoval zdravotnú starostlivosť poisťencom Družstevnej zdravotnej

poist'ovne Perspektíva, ktorá bola rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), ktoré nadobudlo právoplatnosť 17. júla 1999, zrušená, a Všeobecná zdravotná poisťovňa, ktorú považuje za jej právneho nástupcu, mu odmieta plnenie záväzkov po zrušenej Perspektíve.

Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vyhodnotil žalobu sťažovateľa ako podanú predčasne, keďže nesprávne stotožnil okamih prechodu záväzkov zrušenej poisťovne s okamihom zrušenia súhlasu na výkon jej činnosti a prechodu jej poistencov na odporcu. Podľa názoru okresného súdu nemožno Všeobecnú zdravotnú poisťovňu považovať za univerzálneho nástupcu poisťovne Perspektíva, pretože táto bola zrušená bez nástupcu. To, či prejdú záväzky a pohľadávky poisťovne Perspektíva na odporcu, bude možné konštatovať až po ukončení likvidácie. Skutočnosť, že na majetok Perspektívy bol vyhlásený konkurz, tento stav nijako neovplyvňuje.

Krajský súd obdobne považoval žalobu ako predčasnú, pričom oprel svoje rozhodnutie o argument, že rozhodnutie ministerstva, ktorým sa deklaruje prechod záväzkov zrušenej poisťovne Perspektíva na Všeobecnú zdravotnú poisťovňu okamihom nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia, je v rozpore s § 34 ods. 3 a 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotnom poistení“) platnými v čase rozhodovania, z ktorých vyplýva, že k prechodu záväzkov a pohľadávok môže dôjsť až po zistení likvidátora, že z majetku zrušenej poisťovne nemožno tieto záväzky uspokojiť, čo znamená, že k prechodu týchto záväzkov nemôže dôjsť pred ukončením likvidácie poisťovne Perspektíva. Návrh sťažovateľky navyše krajský súd považoval za predčasný aj preto, že lehoty uvedené v § 34 ods. 6 zákona o zdravotnom poistení ešte neuplynuli, a poukázal tiež na to, že novelizáciu zákona o zdravotnom poistení nemožno považovať za retroaktívnu, keďže len dopĺňa a upresňuje podmienky prechodu záväzkov zrušenej poisťovne na Všeobecnú zdravotnú poisťovňu, čas a zdroje na plnenie.

Podľa právneho názoru sťažovateľa aplikovali okresný súd a krajský súd v namietaných rozhodnutiach také znenie ustanovenia § 34 ods. 6 zákona o zdravotnom poistení, ktoré sa stalo súčasťou tohto zákona až po uplatnení jeho práva cestou súdnej žaloby, prostredníctvom novelizácie vykonanej zákonom č. 233/2001 Z. z., čím „*bol narušený inštitút právnej istoty, s ktorým v právnom štáte úzko súvisí požiadavka legálne nadobudnutých práv. Vo všeobecnom vyjadrení to znamená, že nikomu nemožno odňať jeho riadnym spôsobom nadobudnuté práva na základe neskoršie vydaného právneho predpisu. Táto požiadavka ako imanentná súčasť právnej istoty sa vzťahuje predovšetkým na základné práva a slobody, ktoré sú v zmysle čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.*“.

Z tohto právneho východiska sťažovateľ vyvodzuje záver, že v namietaných rozsudkoch okresný súd a krajský súd interpretovali a aplikovali ustanovenie § 36 ods. 4 zákona o zdravotnom poistení v rozpore s ústavou, čím došlo k porušeniu čl. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 11 Listiny, ako aj k porušeniu jeho základných práv upravených v čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 35 ods. 1 ústavy, ako aj ľudského práva upraveného v čl. 1 Dodatkového protokolu.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a vyniesol tento nález:

„Zamietnutím návrhu na zaplatenie 466.418,57 Sk s príslušenstvom rozsudkami Okresného súdu Bratislava V č. k. 8 C 209/01-40 a Krajského súdu Bratislava 10 Co 1/03-57 v dôsledku aplikácie § 34 ods. 6 zákona č. 273/1994 Z. Z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na rovnosť garantovanú čl. 11 Listiny základných práv a slobôd a čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy SR, práva na podnikanie zakotveného v čl. 35 ods. 1 Ústavy SR, práva vlastníť majetok upraveného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a k prekročeniu podmienok vyvlastnenia, ktoré sú zakotvené v čl. 20

ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Zároveň došlo aj k porušeniu ustanovenia čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý je vyjadrením princípu právneho štátu.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. 03. 2003 č. k. 10 Co 1/03-57 a rozsudok Okresného súdu Bratislava V zo dňa 30. 10. 2002 č. k. 8 C 209/01-40 sa zrušuje.

Slovenská republika je povinná zaplatiť navrhovateľovi čiastku 400.000,- Sk k rukám navrhovateľa do troch dní odo dňa právoplatnosti z titulu primeraného zadosťučinenia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Podľa názoru ústavného súdu v časti, v ktorej sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia označených základných ústavných práv rozsudkom okresného súdu č. k. 8 C 209/01-40, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je preto v týchto prípadoch subsidiárna. O ochrane ústavných práv sťažovateľa, ktorých porušenie namieta, vo vzťahu k okresnému súdu rozhoduje v odvolacom konaní krajský súd. Preto vzhľadom na uvedenú zásadu subsidiarity nie je v právomoci ústavného súdu preskúmať rozsudok okresného súdu č. k. 8 C 209/01-40.

Vzhľadom na uvedenú skutočnosť ústavný súd odmietol túto časť sťažnosti pre nedostatok svojej právomoci.

2. Zvyšnú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich ústavných práv rozsudkom krajského súdu č. k. 10 Co 1/03-57, považoval ústavný súd za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sťažovateľa v súlade so svojou judikatúrou konštatoval, že „do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť iba vtedy, ak by ich rozhodnutia (a im predchádzajúci postup) boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré nebolo napravené ani v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov (I. ÚS 34/03, III. ÚS 53/02, I. ÚS 24/00).

Podľa názoru ústavného súdu nemožno dospieť k záveru, že by rozsudok krajského súdu bolo potrebné považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Bolo nepochybne v právomoci krajského súdu príslušné ustanovenia zákona vyložiť. Rovnako nemožno dospieť k záveru, že by bol výklad krajského súdu z ústavného hľadiska neospravedlniteľný a neudržateľný tak, aby jeho následkom došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, ktoré sťažovateľ namieta. V tejto súvislosti poukazuje ústavný súd na tú skutočnosť, že krajský súd potvrdil zamietnutie žaloby z dôvodu jej predčasnosti. Nedošlo teda k tomu, že by krajský súd považoval nárok sťažovateľa za nedôvodný s konečnou platnosťou, a to ani v tej časti, v ktorej sa sťažovateľ domáha prisúdenia majetkových sankcií. Preto v tejto časti je sťažnosť podľa názoru ústavného súdu zjavne neopodstatnená.

K namietanému porušeniu čl. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 11 Listiny ústavný súd uvádza, že ich aplikácia sa v individuálnych sťažnostiach viaže na vyslovenie porušenia individuálne určeného základného práva alebo slobody sťažovateľa, a preto požiadavka na vyslovenie porušenia čl. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 11 Listiny bez vzťahu ku konkrétnemu základnému právu alebo slobode sťažovateľa je zjavne neopodstatnená (I. ÚS 34/98).

Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu (I. ÚS 57/03) po jej predbežnom prerokovaní v senáte odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júna 2003